

Scientific Journal

VIRTUS

#30, January, 2019
published since 2014

2019

ISSN 2410-4388 (Print)
ISSN 2415-3133 (Online)

Scientific Journal *Virtus*
Issue # 30, January, 2019
Published since 2014

Recommended for publication by the Academic Council of Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (the proceedings No.1 February 19, 2019)

Founder: Scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Publisher: Center of Modern Pedagogy "Learning Without Borders" (Canada).

Partners:

- + Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine);
- + Lugansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine);
- + Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine);
- + SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);
- + Consortium for Enhancement of Ukrainian Management Education (Ukraine);
- + Pomeranian Academy in Slupsk (Poland);
- + Baku Islamic University (Azerbaijan);
- + University of the town of Nish (Serbia);
- + Zielonogorski University (Poland);
- + Center of Modern Pedagogy "Learning Without Borders" (Canada).

Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba - January # 30, 2019. - 288 p.

Editor-in-Chief:

Zhurba M.A., Ph.D., professor, Head of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Deputy Editor-in-Chief:

Kuzmichenko I.O., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Humanities of SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine);

Talishinski E.B., Ph.D., associate professor, Head of the Department of Public Disciplines of the Baku Islamic University (Azerbaijan);

Starichenko E.V., Head of Analytical Department of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Mainhandling Editor:

Kravchenko Yu.V., Manager on international cooperation of the scientific public organization "Sobornist" (Ukraine).

Journal Indexing:

✓ **Google Scholar** is a freely accessible web search engine that indexes the full text or metadata of scholarly literature across an array of publishing formats and disciplines. The Google Scholar index includes most peer-reviewed online academic journals and books, conference papers, theses and dissertations, preprints, abstracts, technical reports, and other scholarly literature, including court opinions and patents. Google Scholar's database contains roughly 389 million documents including articles, citations and patents making it the world's largest academic search engine.

✓ **Scientific Indexing Services (SIS) (USA)** is academic database which provides evaluation of prestigiousness of journals. The evaluation is carried out by considering the factors like paper originality, citation, editorial quality, and regularity & international presence.

✓ **Citefactor (USA)** is a service that provides access to quality controlled Open Access Journals. The Directory indexing of journal aims to be comprehensive and cover all open access scientific and scholarly journals that use an appropriate quality control system, and it will not be limited to particular languages or subject areas.

✓ **ResearchBib** is open access with high standard indexing database for researchers and publishers. Research Bible may freely index journals, research papers, call for papers, research position.

✓ **Scientific Journal Impact Factor (SJIFactor)** is an international, recognized platform for promoting scientific achievements, as well as supporting publishers and scientific communities interested in state-of-the art research activities in innovation and applied science areas.

✓ **Directory of Research Journal Indexing (DRJI)** is to increase the visibility and ease of use of open access scientific and scholarly journals thereby promoting their increased usage and impact. DRJI supply champion has access to global-renowned content in all discipline areas including magazine and journal articles. DRJI advocate, educate, and provide the central resource for indexing.

✓ **International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF)** – academic database was organized with the aim of creating an open platform for scientific research around the world. IIJIF provides the necessary communication of scholars, editors, publishers and conference organizers, through its exclusive services: provides indexing of scientific journals (calculates the impact factor), forms a list of national/international conferences and journals.

**Certificate of Mass Media Registration:
KB № 21060-10860P from 24.11.2014 p.**

Journal Editorial Staff Contact Information.
e-mail: virtustoday@gmail.com

website: <http://virtus.conference-ukraine.com.ua>

© Authors of the Articles, 2019.

© Scientific Journal «Virtus», 2019.

Editorial Board:

Aliyeva S.I., Ph.D., professor, Institute of History National Academy of Sciences of Azerbaijan (Azerbaijan).

Aliyeva S.N., Ph.D., associate professor, Baku State University (Azerbaijan).

Aliyeva Y.N., Ph.D., associate professor, Baku State University (Azerbaijan).

Aliyev M.N., Ph.D., professor, Baku State University (Azerbaijan).

Arslan C.H., Ph.D., professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

Bohonkova J.A., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Chyzhova O.M., Ph.D., professor, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine).

Ciftci S.S., Ph.D., associate professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

De Serio B., Ph.D., professor, University of Foggia President of AIM (Italy).

Dombi-Fáy A., prof. dr., CSc, PhD, dr. hab., Professor of Pedagogy, Faculty of Education Hungary, Szeged University "Juhász Gyula" (Hungary).

Drachuk O.P., Ph.D., associate professor, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya (Ukraine).

Fóris-Ferenczi R., Ph.D., associate professor, Docent, Vice-dean, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Department of Applied Psychology of the Babeş-Bolyai University (Romania).

Hamarta E.S., Ph.D., professor, Necmettin Erbakan University (Turkey).

Huzhva O.P., Ph.D., professor, Ukrainian State Academy of Railway Transport (Ukraine).

Jovanovic P., Ph.D., professor, University of the town of Nish (Serbia).

Kalko I.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Karabacak N.N., Ph.D., associate professor, Recep Tayyip Erdogan University (Turkey).

Karlovitz Já.T., Ph.D., associate professor, Óbuda University (Hungary).

Kasyanova O.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Kasyanova V.A., Ph.D., associate professor, Institute of Chemical Technologies Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Komarevtseva I.A., Ph.D., professor, SE «Lugansk State Medical University» (Ukraine).

Korotkova E.A., Ph.D., associate professor of social and humanities science Department of Donbas State Technical University (Ukraine).

Kravchuk O.O., Ph.D., professor, Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute (Ukraine).

Mennell S., Ph.D., professor, University College Dublin (Ireland).

Mihailovic S., Ph.D., professor, Institute of Serbian Culture Pristina-Leposavic (Serbia).

Moskalyova L.Yu., Ph.D., professor Melitopol Bogdan Khmelnytsky State University (Ukraine).

Okulicz-Kozaryn W., dr.hab., MBA, Member of the International Scientific Association of Economists and Jurists "Consilium" (Switzerland).

Pagava O.V., Ph.D., associate professor, Luhansk Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education (Ukraine).

Polishchuk O.P., Ph.D., professor, Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine).

Polovyi M.A., Ph.D. in History, D.Sc. in Political Science, professor, Vasyl Stus Donetsk National University (Ukraine).

Potapenko E.V., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Ukraine).

Sapenko R., Ph.D., professor, Zielonogorski University (Poland).

Shpak D.O., Ph.D., associate professor, Mykolajiv branch of Kiev National University Culture and Arts (Ukraine).

Radchenko O.V., Ph.D., professor, Pomeranian Academy in Slupsk (Poland).

Rohit Kumar Verma, B.com.LL.b, Poet & Researcher, Writer, Institute of Law Jiwaji University (India).

Shchudlo S., Ph.D., professor, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (Ukraine).

Stoffa Ján, prof. Ing., DrSc., emeritus professor, Palacký University in Olomouc (Czech Republic).

Stoffová V., prof. Ing., CSc., Ph.D., Department of Mathematics and Informatics, Faculty of Education, Trnava university in Trnava (Slovakia).

Svintsitska O.I., Ph.D., associate professor, Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine).

Szamosközi I., dr., professor, the Faculty of Psychology and Educational Sciences, Department of Applied Psychology of the Babeş-Bolyai University (Romania).

Takács M., prof., dr., Ph.D., professor, Hungarian Language Teacher training Faculty, University of Novi Sad, Subotica (Serbia).

Torgyik Ju., Ph.D., professor, Kodolányi János College (Hungary).

Tsyurupa M.V., Ph.D., professor, National University of Defense of Ukraine (Ukraine).

Ustymenko-Kosorich O.A., Ph.D., professor, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University (Ukraine).

Vveinhardt J., Ph.D., professor, Vytautas Magnus University, Lithuanian Sports University (Lithuania).

Yeremenko A.M., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

Zhurba A.M., Ph.D., associate professor of Department of Social Disciplines and Humanities Donbas State Technical University (Ukraine).

Zavatskaya N.Yev., Ph.D., professor, Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University (Ukraine).

The authors of materials are responsible for plagiarism, accuracy of the represented facts, quotes, figures and surnames. Editorial staff reserves the right for insignificant editing and reduction and also literary revision of the articles (with preservation of the main conclusions and style of the author). The editorial board of the journal may not share world outlook of the authors.

CONTENT

PHILOSOPHY

- Hanaba S.A.**
STANDARDIZATION AS A MANIFESTATION
OF THE REPRESSIVE NATURE OF EDUCATION:
THE EXPERIENCE OF THE WESTERN PHILOSOPHY
OF EDUCATION 12
- Goncharov H.M.**
«DO NOT LIVE BETTER», BUT «TO BE BETTER» –
THE EXISTENTIAL PATH AND PHILOSOPHICAL
WAY OF LIFE OF PHILOSOPHER
GREGORY SAVICH SKOVORODA 17
- Mohammad A.S.**
SOCIAL REALITY AS A COMPLEX
PSYCHOMETRIC ENVIRONMENT 22
- Pushonkova O.A.**
PHILOSOPHY OF THE EXCLUSION OF COLOR
IN VALUE DIMENSIONS OF THE WORLD
MASTERING: UNIVERSALS AND PRACTICE 26
- Rokhman B.M.**
THE ROLE OF THE PHENOMENON OF FREEDOM
IN THE FORMATION OF THE HUMAN SPIRIT 31
- Savchuk O.I.**
CATHOLIC DOGMA ABOUT THE ASSUMPTION
OF THE THEOTOKOS (1950): HISTORICAL AND
THEOLOGICAL ASPECTS 35
- Stepyko M.T.**
POLITICISING ETHNICITY AS THE DETERMINING FACTOR
OF «FREEZING» OF CONFLICTS 38

PSYCHOLOGY

- Barchi B.V.**
ON THE PROBLEM OF THE UNEMPLOYED
PSYCHOLOGICAL STATE 42
- Volodchenko Zh.M., Kondratiev I.M.**
SOCIAL ISOLATION OF OLDER TEENAGERS IN
PEER ENVIRONMENT AS A SOCIAL PROBLEM 46
- Karpiuk Yu.Ya.**
PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL FEATURES
OF THE DEVELOPMENT OF MORAL TOLERANCE
DURING ADOLESCENCE 50
- Chaikina N.A.**
PSYCHOLOGICAL STRATIFICATION OF YOUTH
INFORMAL ASSOCIATIONS 57
- Chuyko H.V., Komisaryk M.I., Mindresku M.S.**
PROBLEM OF SELF-PRESENTATION IN PSYCHOLOGY 60

PEDAGOGY

- Bereka V.Y.**
PROBLEMS OF ESTIMATION OF THE LEVEL OF
FORMATION OF NEEDS OF PEDAGOGICAL CREATIVITY
OF EMPLOYEES OF PRESCHOOL INSTITUTIONS 64
- Valiiova T.B.**
THEORETICAL BASIS OF STUDENTS'
PROFESSIONAL ADAPTATION IN HIGHER
EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS 68
- Vorona P.V., Vorona L.I.**
MANAGING SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL TEAM
WITH CONSIDERING THE CREATIVE ACQUISITION
OF A. MAKARENKO AND THE MAIN PROVISIONS
OF MANAGEMENT 72
- Hryshyna O.S.**
FORMING OF THE COMMUNICATIVE LITERACY
OF THE FUTURE MEDICAL PROFESSIONAL 75
- Gutnyk W.M.**
ISSUE OF PHONETIC KNOWLEDGE AND WAYS
OF ITS PROVISION IN GERMAN LANGUAGE
TEACHER TRAINING PROCESS 78
- Demchenko D.I.**
MOTIVATION IN THE PROCESS OF TRAINING FUTURE
LAWYERS FOREIGN LANGUAGE 83
- Dovga M.M.**
WORK FEATURES OF YOUNG FAMILY
SOCIAL WORKER 86
- Zaderey N.M., Melnyk I.Y., Nefodova G.D.**
THE USAGE OF AUGMENTED AND VIRTUAL
REALITY TECHNOLOGIES IN STUDENTS'
EDUCATIONAL ACTIVITY 90
- Ivanova V.V.**
ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL
CONDITIONS FOR IMPLEMENTATION OF THE
PEDAGOGICAL SUPPLY OF SOCIAL-PERSONAL
DEVELOPMENT OF CHILDREN OF PRESCHOOL AGE 95
- Kolyada I.V.**
READING APPROACHES IN ENGLISH LANGUAGE 100
- Krupenyina N.A.**
CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL
NEEDS IN CULTURAL SPACE OF ISLAM 103
- Kriukova G.O., Mostovshchykova D.O.**
RECOMMENDED TRAINING TASKS FOR THE
DEVELOPMENT OF CREATIVE SKILLS IN THE PROCESS
OF WORK ON THE STYLIZATION OF THE LANDSCAPE
(EDUCATIONAL DISCIPLINE "COMPOSITION") 106

Marushkevych A.A., Levytska L.A., Postoiuk N.V. COMPETENCE AS A COMPONENT OF FORMING VALUABLE ORIENTATIONS OF STUDENTS.....	109
Moiseienko I.M. DETERMINATION OF AUTOMATIC SYMPTOMS IN SCIENTIFIC RESEARCHES OF 40 60TH YEARS OF XX CENTURY	117
Ostapenko A.K. USE OF COMPUTER TESTING IN MONITORING QUALITY KNOWLEDGE FUTURE EDUCATIONAL MANAGER	120
Pyatikop I.B., Bukovska I.Y. PROBLEMS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES OF PROFESSIONAL DIRECTION IN HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS	124
Pats L.I. TESTING AS A MEANS OF ASSESSMENT AND CORRECTION OF FOREIGN STUDENTS KNOWLEDGE IN THE UKRAINIAN LANGUAGE	129
Plotnikova M.A., Hluboka S.V. PEDAGOGICAL MODELING AS A PROFESSIONAL METHOD OF THE ORGANIZATION OF DISTANCE EDUCATION PROCESS IN HIGHER EDUCATION	132
Popkova E.I., Naumenko N.P. DEFINING ASPECTS OF TRAINING PEDAGOGICAL STAFF OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS (CONSULTANTS) FOR PROFESSIONAL GUIDANCE ACTIVITIES	136
Rozman I.I. A SYNERGISTIC APPROACH TO THE STUDY OF PEDAGOGICAL PERSONALITIES	140
Romaniuk S.M., Shchokina T.M. ANALYSIS OF NEW METHODOLOGY OF DEVELOPING PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE COURSE PROGRAMS FOR BACHELORS OF INTERNATIONAL LAW AND INTERNATIONAL RELATIONS	143
Savchenko I.V., Vergun T.I. PEDAGOGICAL TOOLS AND TECHNIQUES DESIGN OF THE EDUCATIONAL PROCESS ON THE BASIS OF DISTANCE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES	150
Strazhnikova I.V., Yehorova I.V. REGIONAL ASPECT OF PROBLEMS OF MODERN PROFESSIONAL AND TECHNICAL EDUCATION OF UKRAINE WITHIN THE FRAMEWORK OF THE PROJECT ERASMUS + ...	154
Tovt V.A., Dzhugan L.M. PROFESSIONAL COMPETENCIES OF PHYSICAL TRAINING TEACHERS TO RESOLVE CONFLICT SITUATIONS.....	158

Umuarov K.T., Konkova T.M. KEY PRINCIPLES OF LEXICAL COMPETENCY FORMATION OF STUDENTS OF TECHNICAL UNIVERSITIES AT THE LECTURES OF FOREIGN LANGUAGE	162
Chemodanova M.F. PEDAGOGICAL AND SUGGESTION METHOD IN TEACHING ENGLISH	166
Shenderuk O.B. ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF PROJECT- BASED LEARNING IN TEACHING ENGLISH	168
Shumeiko Z.E. INFLUENCE OF THE INTERNET-COMMUNICATION'S LANGUAGE ON THE FORMATION OF THE LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF THE EMPLOYEES OF THE STATE CRIMINAL EXECUTIVE SERVICE	171
Yatsyna S.M. USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES AT UKRAINIAN LESSONS AT PRIMARY SCHOOL	175

PHILOLOGY

Azhogina N.V. THE ROLE OF THE COMMENTARY IN THE PROFESSIONAL AND SCIENTIFIC SYSTEM DISCOURSE AS AN ENGLISH COMMUNICATION PROJECT.....	179
Almugheed Amjad Mohammad Mahmoud LEXICOGRAPHIC REPRESENTATION OF THE KEY WORD CONCEPT ARAB	185
Visych O.A. ADAPTIVE METADRAMA IN LESYA UKRAINKA'S CREATIVITY (ON THE EXAMPLE OF ECHOES WITH PLAYS BY GERHART HAUPTMANN).....	188
Savchenko Z.V. POLITICAL SCIENCE RECEPTION OF THE NOVEL «LORD OF FLIES» BY WILLIAM GOLDING	192
Khodarieva I.M. LOVE AS AN ONTOLOGICAL CONCEPT OF INDIVIDUAL STYLE OF PAVLO ZAHREBELNYI	197

HISTORY

Andreyko V.I. UKRAINIAN-SLOVAKIAN AND UKRAINIAN- CZECH DIPLOMATIC RELATIONSHIP BETWEEN THE PERSONALITY PRIZE	201
Doiar L.V. DECAY OF THE ROMANOV'S EMPIRE.....	205

Ihnatenko M.M.
LABOR RESOURCES OF UKRAINIAN
AGRICULTURAL SECTOR (1990-2000): GENERAL
CHARACTERISTICS AND CHANGE TRENDS 209

Korzun O.V.
SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF SCIENTISTS
OF UKRAINIAN RESEARCH INSTITUTE
OF MECHANIZATION AND ELECTRIFICATION
OF AGRICULTURE ARE IN YEARS
OF THE SECOND WORLD WAR 212

Kuzminsky E.G.
BEGINNING OF FORMATION OF UKRAINIAN
LITERARY UNITS IN EUROPE IN 1921-1945 216

Kuzminets N.P.
CONDUCTING THE CONFECTIONARY CHURCH POLICY
IN THE SEASONS OF THE BEGINNING OF THE 1920 222

Pasitska O.I.
PARTICIPATION OF THE UKRAINIANS FROM
HALYCHYNA IN LOCAL AND WORLD FOLK
ART EXHIBITIONS IN THE 1920 s – 1930 s. 227

Slotyuk P.V.
THE NATURE OF THE WAR IN THE
CONCEPTS OF N. MAKIAVELLI 231

Sokolova L.S.
VOLODYMYR DOROSHENKO –
ENTHUSIAST OF UKRAINIAN CULTURE 240

STATE ADMINISTRATION AND LAW

Gubar O.V.
VALUES OF PUBLIC ADMINISTRATION
IN THE AREA OF BIOLOGICAL SECURITY 243

Kosheleva L.Y.
TRANSFORMATION OF PUBLIC MANAGEMENT
OF THE PROCESS OF SOCIALIZATION IN THE
CONDITIONS OF INSTABILITY 248

Kustova S.N.
THE ORETICAL PRINCIPLES OF THE STATE
REGULATION OF FINANCING POLITICAL
PARTIES: EU AND UKRAINE 251

Lytvynenko V.A.
EVOLUTION OF THE PLACE AND THE ROLE
OF PERSONNAL MANAGEMENT SERVICES
FOR PUBLIC SERVICE IN UKRAINE 260

Malygina I.V.
FORMATION OF PERSONNEL POLICY IN EDUCATION
IN UKRAINE: PROBLEMS AND PERSPECTIVES 264

POLITOLOGY

Panchuk R.M.
COOPERATION BETWEEN UKRAINE AND THE
STATES OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION 270

Stebiak D.M.
THE ROLE OF THE RELIGIOUS FACTOR OF
PRESIDENTIAL ELECTIONS J. KENNEDY 277

ECONOMICS

Donii N.Ye., Kravchuk A.V.
CRITICAL THINKING AS AN INTANGIBLE CAPITAL
IN THE SPACE OF THE POST-INFORMATION SOCIETY 281

Mazur V.S., Mazur N.S.
STRATEGY OF POSITIONING – FOCUS TOOL
OF TARGET CONSUMER 285

ЗМІСТ

ФІЛОСОФІЯ

Ганаба С.О.
 (СТАНДАРТ)ИЗАЦІЯ ЯК ПРОЯВ РЕПРЕСИВНОЇ
 ПРИРОДИ НАВЧАННЯ: ДОСВІД ЗАХІДНОЇ
 ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ..... 12

Гончаров Г.М.
 «НЕ ЖИТИ КРАЩЕ», А «БУТИ КРАЩИМ» –
 БУТТЄВИЙ ШЛЯХ І ФІЛОСОФСЬКИЙ СПОСІБ
 ЖИТТЯ ФІЛОСОФА ГРИГОРІЯ САВИЧА СКОВОРОДИ..... 17

Мохаммад Амери С.
 СОЦИАЛЬНАЯ РЕАЛЬНОСТЬ
 КАК ПСИХОМЕРНАЯ СРЕДА 22

Пушонкова О.А.
 ФІЛОСОФІЯ ВИКЛЮЧЕННЯ КОЛЬОРУ
 В ЦІННІСНИХ ВИМІРАХ ОСВОЄННЯ СВІТУ:
 УНІВЕРСАЛІЇ ТА ПРАКТИКИ..... 26

Рохман Б.М.
 РОЛЬ ФЕНОМЕНУ СВОБОДИ У ФОРМУВАННІ
 ЛЮДСЬКОГО ДУХУ..... 31

Савчук О.І.
 КАТОЛИЦЬКА ДОГМА ПРО ВНЕБОВЗЯТТЯ
 БОГОРОДИЦІ (1950 Р.): ІСТОРИЧНИЙ
 І ТЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ 35

Степико М.Т.
 ПОЛІТИЗАЦІЯ ЕТНІЧНОСТІ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ
 ЧИННИК «ЗАМОРОЖУВАННЯ» КОНФЛІКТІВ..... 38

ПСИХОЛОГІЯ

Барчі Б.В.
 ДО ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ
 ОСІБ ЯКІ ВТРАТИЛИ РОБОТУ 42

Володченко Ж.М., Кондратьєв І.М.
 СОЦІАЛЬНА ІЗОЛЯЦІЯ СТАРШИХ ПІДЛІТКІВ
 У СЕРЕДОВИЩІ ОДНОЛІТКІВ ЯК
 СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА 46

Карпюк Ю.Я.
 ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
 РОЗВИТКУ МОРАЛЬНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ
 У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ 50

Чайкіна Н.О.
 ПСИХОЛОГІЧНА СТРАТИФІКАЦІЯ МОЛОДІЖНИХ
 НЕФОРМАЛЬНИХ ОБ'ЄДНАНЬ..... 57

Чуйко Г.В., Комісарик М.І., Миндреску М.С.
 ПРОБЛЕМА САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ У ПСИХОЛОГІЇ..... 60

ПЕДАГОГІКА

Берека В.Є.
 ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ
 СФОРМОВАНOSTІ ПОТРЕБ ПЕДАГОГІЧНОЇ
 ТВОРЧОСТІ У ПРАЦІВНИКІВ
 ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ 64

Валійова Т.Б.
 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ
 СТУДЕНТІВ У ВИЩІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ 68

Ворона П.В., Ворона Л.І.
 УПРАВЛІННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМ
 КОЛЕКТИВОМ З ВРАХУВАННЯМ ТВОРЧОГО
 НАДБАННЯ А.С. МАКАРЕНКА ТА ОСНОВНИХ
 ПОЛОЖЕНЬ МЕНЕДЖМЕНТУ..... 72

Гришина О.С.
 ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ГРАМОТНОСТІ
 МАЙБУТЬОГО МЕДИЧНОГО ФАХІВЦЯ 75

Гутник В.М.
 ПРОБЛЕМА ФОНЕТИЧНИХ ЗНАТЬ ТА ШЛЯХІВ
 ЇХ НАДАННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ
 ВЧИТЕЛІВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ..... 78

Демченко Д.І.
 МОТИВАЦІЯ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ
 ЮРИСТІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ 83

Довга М.М.
 ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО
 ПРАЦІВНИКА З МОЛОДИМИ СІМ'ЯМИ..... 86

Задерей Н.М., Мельник І.Ю., Нефьодова Г.Д.
 ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДОПОВНЕНОЇ
 ТА ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В НАВЧАЛЬНІЙ
 ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ 90

Іванова В.В.
 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ
 РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ
 СОЦІАЛЬНО-ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ
 ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 95

Коляда І.В.
 МЕТОДИ ЧИТАННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ..... 100

Крупенина Н.А.
 ДІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ
 В КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ ІСЛАМА 103

Крюкова Г.О., Мостовщикова Д.О.
 РЕКОМЕНДОВАНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ
 РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ВМІНЬ В ПРОЦЕСІ РОБОТИ
 НАД СТИЛІЗАЦІЄЮ ПЕЙЗАЖУ (НАВЧАЛЬНА
 ДИСЦИПЛІНА «КОМПОЗИЦІЯ») 106

Марушкевич А.А., Левицька Л.А., Постоюк Н.В. КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	109
Мойсеєнко І.М. ВИЗНАЧЕННЯ СИМПТОМІВ АУТИЗМУ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ 40-60-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ	117
Остапенко А.К. ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ТЕСТУВАННЯ В МОНИТОРИНГУ ЯКОСТІ ЗНАТЬ МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ	120
П'ятикоп І.Б., Буковська І.Ю. ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	124
Пац Л.І. ТЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ОЦІНЮВАННЯ Й КОРЕКЦІЇ ЗНАТЬ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	129
Плотнікова М.А., Глубока С.В. ПЕДАГОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ПРОДУКТИВНИЙ МЕТОД ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	132
Попкова Е.І., Науменко М.П. ВИЗНАЧАЛЬНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ (КОНСУЛЬТАНТІВ) ДО ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	136
Розман І.І. СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД ЩОДО ВИВЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПЕРСОНАЛІЇ.....	140
Романюк С.М., Щокіна Т.М. АНАЛІЗ НОВОЇ МЕТОДОЛОГІЇ СТВОРЕННЯ ПРОГРАМ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОФЕСІЙНА ІНОЗЕМНА МОВА» ДЛЯ БАКАЛАВРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО» ТА «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»	143
Савченко І.В., Вергун Т.І. ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСОБИ ТА ПРИЙОМИ ПРОЕКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА ОСНОВІ ДИСТАНЦІЙНИХ ОСВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	150
Стражнікова І.В., Єгорова І.В. РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В РАМКАХ ПРОЕКТУ ERASMUS+	154
Товт В.А., Джуган Л.М. ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ВИРІШЕННІ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ.....	158

Умяров К.Т., Конькова Т.М. ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	162
Чемоданова М.Ф. ПЕДАГОГІЧНИЙ І СУГЕСТИВНИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	166
Шендерук О.Б. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПРОЕКТНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	168
Шумейко З.Є. ВПЛИВ МОВИ ІНТЕРНЕТ-СПІЛКУВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ МОВНОКОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ	171
Яцина С.М. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	175

ФІЛОЛОГІЯ

Ажогіна Н.В. РОЛЬ КОМЕНТАРЯ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНО-НАУКОВОГО ДИСКУРСУ ЯК ОБ'ЄКТУ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	179
Алмугхид Амджад Мохаммад Махмуд ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКОЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЕ КЛЮЧЕВОГО СЛОВА КОНЦЕПТА АРАБСКИЙ	185
Вісич О.А. АДАПТИВНА МЕТАДРАМА В ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕГУКІВ З П'ЄСАМИ ГЕРГАРТА ГАУПТМАНА)	188
Савченко З.В. ПОЛІТОЛОГІЧНА РЕЦЕПЦІЯ РОМАНУ ВІЛЬЯМА ГОЛДІНГА «ВОЛОДАР МУХ».....	192
Ходарева І.М. ЛЮБОВ ЯК ОНТОЛОГІЧНЕ ПОНЯТТЯ ІДІОСТИЛЮ ПАВЛА ЗАГРЕБЕЛЬНОГО	197

ІСТОРІЯ

Андрейко В.І. УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКІ ТА УКРАЇНСЬКО- ЧЕСЬКІ ДИПЛОМАТИЧНІ ЗНОСИНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ОСОБИСТОСТІ	201
Дояр Л.В. ЗАНЕПАД ІМПЕРІЇ РОМАНОВИХ	205

Ігнатенко М.М.

ТРУДОВІ РЕСУРСИ УКРАЇНСЬКОГО АГРАРНОГО
СЕКТОРА (1990-2000-Х РР.): ЗАГАЛЬНА
ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ТЕНДЕНЦІЇ ЗМІН 209

Корзун О.В.

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ ВЧЕНИХ УКРАЇНСЬКОГО
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ МЕХАНІЗАЦІЇ
ТА ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
У РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 212

Кузьминський Є.Г.

ПОЧАТОК ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ
ЛІТЕРАТУРНИХ ОБ'ЄДНАНЬ У ЄВРОПІ
У 1921-1945 РОКАХ 216

Кузьмінець Н.П.

ПРОВЕДЕННЯ КОНФІСКАЦІЙНОЇ ЦЕРКОВНОЇ
ПОЛІТИКИ НА ПОДІЛЛІ НА ПОЧАТКУ 1920-Х РОКІВ..... 222

Пасіцька О.І.

УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ ГАЛИЧИНИ У МІСЦЕВИХ ТА
СВІТОВИХ ВИСТАВКАХ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА
У 20-30-Х РОКАХ ХХ СТ. 227

Слотюк П.В.

ПРИРОДА ВІЙНИ В КОНЦЕПТАХ Н. МАКІАВЕЛЛІ..... 231

Соколова Л.С.

ВОЛОДИМИР ДОРОШЕНКО –
ЕНТУЗІАСТ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ 240

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВО

Губар О.В.

ЦІННИСНІ ОРІЄНТИРИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ БІОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ 243

Кошелева Л.Е.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО
УПРАВЛЕННЯ ПРОЦЕСАМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ
В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ 248

Кустова С.М.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ
ПАРТІЙ: ЄС ТА УКРАЇНА 251

Литвиненко В.А.

ЕВОЛЮЦІЯ МІСЦЯ І РОЛІ СЛУЖБ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ НА ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ В УКРАЇНІ 260

Малигіна І.В.

ФОРМУВАННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ
В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 264

ПОЛІТОЛОГІЯ

Панчук Р.М.

БАЛТО-ЧОРНОМОРСЬКИЙ СОЮЗ ЯК ОСНОВА ДЛЯ
ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ..... 270

Стебляк Д.М.

РОЛЬ РЕЛІГІЙНОГО ФАКТОРУ ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ
ВИБРОРАХ ДЖ. КЕННЕДІ..... 277

ЕКОНОМІКА

Доній Н.Є., Кравчук Г.В.

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК НЕМАТЕРІАЛЬНИЙ
КАПІТАЛ В ПРОСТОРІ ПОСТІНФОРМАЦІЙНОГО
СУСПІЛЬСТВА 281

Мазур В.С., Мазур Н.С.

СТРАТЕГІЯ ПОЗИЦІОНУВАННЯ – ІНСТРУМЕНТ
ФОКУСУВАННЯ ЦІЛЬОВИХ СПОЖИВАЧІВ 285

Preface

Dear colleagues! We have prepared the following 30th issue of our journal. In this issue we propose you 64 research papers which were represented by the authors from various fields. We hope you will be interested in them.

The founder of the journal is a scientific public organization "Sobornist". Our aim is the promotion of science, education and culture to enrich the world-wide spiritual potential and the revival of the society moral foundations and consolidation of the scientific community for the implementation of joint scientific projects, preparation of textbooks, monographs, training manuals, development and improvement of educational multimedia and online courses on actual problems of modern science.

One of our main projects is conduction of the annual international scientific and practical conferences: "Labyrinth of Reality", "Religion, religiosity, philosophy and the Humanities in the Modern Information Space: National and International Aspects", "Human Virtual: New Horizons, "Topical Issues, Problems and Prospects of Development of Humanitarian Knowledge in Modern Information Space: National and International Aspects". More than 3,600 scientists and researchers took part in the work of these conferences.

We are constantly working on development and popularization of our journal, and it gives us the opportunity to get into prestigious international scientometric databases.

In April 2016 the contract on scientific cooperation and a joint edition of our journal with the Centre of Modern Pedagogy "Learning Without Borders" was signed. The cooperation of canadian and Ukrainian scientists and researchers has opened additional opportunities for the development of the scientific journal "Virtus". This event promoted also the implementetation of joint projects,namely the development of author courses and seminars and trainers.

Since 2017 the journal will be published 10 times a year. We are encouraged that the editorial board is constantly updated with new scientists (experts) from different countries of the world. Today, the editorial board includes scientists from 15 countries: Azerbaijan, Hungary, Italy, Ireland, India, Canada, Lithuania, Poland, Romania, Serbia, Slovakia, Switzerland, Turkey, Czech Republic, Ukraine.

According to the decision of the journal editorial board, we print the e-mail addresses of the authors of the publications that enables the interested readers to contact them personally.

We pay special attention to the review of the submitted materials, which is a necessary prerequisite for modern editions. The peer review process consists of three stages:

I stage. Firstly the received publication is checked for compliance with technical requirements and assessed of its compliance to subject of the journal.

II stage. The manuscript passes double-blind peer-reviewed. The first is a blind peer review by the members of the editorial board of the journal for relevant areas: neither the authors nor the reviewers do not know each other. Also, this stage involves checking articles for plagiarism, however, in accordance with the terms of publications, full responsibility for the borrowing of material and copyright violation lies on the author of the publication.

III stage. The second review is carried out by the higher educational establishments (Volodymyr Dahl East-Ukrainian National University and Lugansk Institute of Post-graduate Pedagogical Education) and scientific organization "Sobornist". After completion of the whole review process and receiving of positive result, the journal is considered on academic councils of the higher educational institutions. Only after the decision of the academic council about printing of the scientific journal Virtus it is passed to the publisher.

We address with the words of sincere gratitude to all who responded to our projects in this hard time who supported them by submitting materials, readiness for collaboration. Thank you for your help, useful advices, a wide response, interest in the declared range of problems! We hope that this experience will have continuation for more years and our new project – journal Virtus will be also productive.

Dear colleagues! We pay your attention that the edition of the journal is carried out on democratic principles and consequently each scientist has the right to express his opinion on various questions, sometimes sharp enough and debatable. Pay attention that sometimes the editorial board may not share the position on various questions expressed stated by the authors.

The editorial staff of the journal Virtus is ready for expansion of colloboration with Ukrainian and foreign partners and invite heads of higher educational establishments and their structural divisions, chairs, faculties for the common continuation of the started work.

**Best regards,
Ph.D., professor, Editor-in-Chief
Scientific Journal «Virtus»**

M. Zhurba

УДК 378

Крюкова Г.О.,

заслужений художник України, доцент кафедри образотворчого мистецтва,
Київський університет імені Бориса Грінченка, Інститут мистецтв, a.kriukova@kubg.edu.ua

Мостовщикова Д.О.,

викладач кафедри образотворчого мистецтва
Київський університет імені Бориса Грінченка, Інститут мистецтв, d.mst@i.ua

Україна, м. Київ

РЕКОМЕНДОВАНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ВМІНЬ В ПРОЦЕСІ РОБОТИ НАД СТИЛІЗАЦІЄЮ ПЕЙЗАЖУ (НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «КОМПОЗИЦІЯ»)

Представлено авторські навчальні завдання, які допоможуть студентам розвинути просторове мислення та уяву в процесі роботи над стилізацією пейзажу. Надані методичні рекомендації, мета та завдання до кожної вправи, які при якісному виконанні сформулюють професійні навички для самостійного творчого вирішення завдань в художній діяльності. В процесі навчання стилізації у студентів формуються навички візуального сприйняття і створення предметно-просторових композицій; здатність виконувати з натури, по пам'яті та за уявою композиційні твори; здатність виконувати самостійну роботу в різних жанрах образотворчого мистецтва, використовуючи знання виражальних засобів з дисципліни «Композиція».

Ключові слова: композиція, стилізація, пейзаж, етюд, ескіз, ритм, тон, гармонія, живопис.

Постановка проблеми. В останні десятиліття в навчальних закладах відкрилося багато нових спеціальностей мистецького профілю, де композиція та стилізація займає провідне місце у формуванні стильових особливостей майбутніх митців. На основі вивчення наявного стану проблеми формування композиційних вмінь в педагогічній теорії і практиці розроблено рекомендовані завдання з метою підвищення ефективності формування композиційних умінь в студентів у процесі роботи над живописним твором.

Аналіз досліджень та публікацій. Розуміючи, що практика художника без науково – теоретичної бази немає підґрунтя, художники – педагоги справедливо вважають, що лише на основі ґрунтовних теоретичних знань можна не лише досконало володіти практичними вміннями та навичками образотворчої діяльності, а стати справжнім майстром, який цілеспрямовано та свідомо використовує теоретичні знання з образотворчої грамоти для кращого втілення свого задуму у художньому творі. Значну увагу вивченню композиції приділяли такі науковці як Г. Гребенюк [1], М. Кириченко [2], М. Пічкур [3], В. Щербина [4], М. Яремків [5] та ін.

Мета статті. Представити низку авторських навчальних завдань, обґрунтовуючи їх мету та взаємозв'язок з тематикою аудиторної роботи, які допоможуть студентам розвинути творчі вміння та композиційне мислення в процесі роботи над стилізацією пейзажу. Надати практичні рекомендації для трансляції пейзажу на власну художню мову; розкрити особистісний творчий потенціал студентів.

Виклад основного матеріалу. Образотворче мистецтво є універсальним засобом формування композиційної культури і разом з тим – культури загальної. В складному процесі становлення творчої особистості студента, який має бути здатним до естетичного самовираження, готовим до активної участі у різних формах культурного життя суспільства, важливим завданням є виховання сфери його почуттів, які емоційно напов-

нюватимуть життя, допомагатимуть побачити й відчути красу навколишнього світу, зрозуміти значущість мистецьких творів для свого життя та людства загалом і, тим самим, сприятимуть становленню ціннісно-світоглядних орієнтацій у галузі мистецтва, формуванню естетичних ідеалів.

Відомий педагог і художник П. Чистяков вважав за необхідне розглядати художньо-педагогічну діяльність як цілісну систему навчання рисунку, живопису й композиції [6, с.436]. Відповідно до його поглядів, рисунок, живопис і скульптура, як «високе», «серйозне» й «справжнє» мистецтво обов'язково мають спиратися на науку: «...знати і вміти – означає бути справжнім майстром свого діла» [6, с.322]. В системі художньої освіти вивчення композиції має вагоме значення, оскільки вона взаємопов'язує усі засоби образотворчого мистецтва і є найзмстовнішим компонентом художньої форми.

На практичних заняттях з композиції студентам спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» пропонується *стилізувати пейзаж*.

Мета: навчити передавати настрій у пейзажі за допомогою кольору, закріпити знання про вплив світла на колір в пейзажному живописі; стилізувати та композиційно вдало розмістити у заданому форматі; транслювати побачений пейзаж на власну художню мову.

Завдання: Творчо підійти до вирішення пейзажу. Після знайденого вдалого графічного начерку (10-20 шт.), необхідно створити ескіз у кольорі (5 шт.), а після цього, створити композицію в техніці олійного живопису формату 60 на 80 см (можливі інші розміри полотен в залежності від затвердженого ескізу).

Композиція може бути досить насичена деталями або ж акцентована лише на деяких ділянках форм, які бажано виділити. В основному стилізований пейзаж будується на спрощенні деталей, акценті на характерних лініях і обрисах. Можлива кількісна зміна зображуваних об'єктів, і варіації щодо кольорової гамми. Якщо цього

вимагає задум художника. На картині має відчуватись композиційна цілісність, коли жоден елемент не можна ні додати, ні вилучити, не змінивши загального враження.

Для вирішення композиції пейзажу важливо обрати точку зору, розмістити горизонт. Залежно від того, з якої висоти і з якої точки зору взятий горизонт, по різному будуть сприйматись зміст, сюжетний центр та окремі деталі.

Щоб вдало завершити практичне завдання, студентам рекомендується виконати завдання для самостійної роботи. Вони пов'язані з аудиторною роботою та сприятимуть формуванню творчого підходу та композиційного мислення в процесі роботи над художнім твором.

№ 1 – «Аналіз».

Завдання: Розкласти картину (пейзаж) відомого художника на основні кольорові плями, зробити її тоновий ахроматичний розбір, проаналізувати співвідношення світлих та темних частин, ритму.

Окремим студентам для полегшення аналізу тональних співвідношень, (при аналізі картин, натурної постановки, в пейзажі) можна скористатися світлофільтром (червоне прозоре скло). Червоне світло скла «з'їдає» практично всі відтінки кольору, залишаючи тільки тональну градацію.

Мета завдання № 1: навчити використовувати у практичній діяльності досвід світового та вітчизняного візуального мистецтва, авторських прийомів провідних художників; розвинути спостережливість, вміння аналізувати картини, відчуття гармонії та ритму.

Взаємозв'язок з тематикою аудиторної роботи. Дане завдання актуальне відразу після першого практичного заняття на якому студенти переглядають підходи до вирішення пейзажу різних художників (П. Брейгеля, Ж. Брака, П. Пікассо, К. Моне, К. Коро та ін.). Глибинний аналіз композиції та тональний розбір (умовний поділ на чорне, біле, сіре) картин митців допоможе та надихне на створення власних графічних начерків.

№ 2 – «Графічні композиції»

Завдання: створити серію графічних тонових композицій використовуючи метод «від плями»; знайти врівноважену композицію використовуючи різний формат (вертикальний, горизонтальний, квадрат) та різну лінію горизонту (високу, низьку) в залежності від задуму.

Мета завдання № 2: закріпити вміння створювати композиції методом «від плями»; узагальнювати та композиційно вдало розміщувати сюжет у різних форматах; розвинути просторове мислення та образну уяву.

Взаємозв'язок з тематикою аудиторної роботи. На практичному занятті студенти шукають вдалу композицію створюючи тонові ескізи під керівництвом викладача. Але цей пошук варто продовжити самостійно, тому що: по-перше, це є перший і відповідальний етап, в якому вирішується композиція, співвідношення світлих і темних плям, ритм. По-друге, на це завдання потрібно достатньо багато часу, і самостійна робота над ним дуже корисна, адже чим більше створених ескізів тим впевненіше себе студент почуває в пошуку композиції, з'являється легкість, сміливість та неочікувані сюжети. По-третє, виконана кількість практичних начерків – переходить в якість виконання, а з багатьох якісних начерків легше обрати вдалу композицію. Виконані начерки обговорюються з керівником та після затвердження одного з них, починається подальша робота в техніці олійного живопису.

№ 3 – «Обмежена палітра кольорів»

Завдання: Створити етюд пейзажу в одній кольоровій гаммі (на вибір) в техніці олійного живопису. Це може бути гризайль в охристих тонах, біло-сірих відтінках, прохолодних, синіх або ін.

Мета завдання № 3: навчити передавати тональні співвідношення використовуючи обмежену палітру кольорів; розвивати вміння бачити градації світло-тіні в живописі; максимально відпрацювати техніку змішування і підбору потрібного тону в техніці олійного живопису.

Взаємозв'язок з тематикою аудиторної роботи. Це завдання необхідне на етапі коли графічний начерк затверджений і за програмою потрібно переходити до кольорових ескізів. Самостійна робота над виконанням етюду в одній кольоровій гаммі допоможе розібратись в тоні, використовуючи при цьому олійний живопис. При бажанні студента цю «гризайль» можна створити не лише етюдного розміру, а й використовувати як підмалювок для картини.

№ 4 – «Власне бачення»

Завдання: Обрати пейзаж художника, та використовуючи його техніку створити власну роботу, але при цьому взявши протилежний стан доби (Наприклад, якщо зображений день – потрібно спробувати знайти відтінки для вечора, якщо схід сонця – то захід, тощо).

Мета завдання № 4: навчити створювати пейзажі за уявленнями, проаналізувати технологічні прийоми, гармонію кольорових плям, використаних художником при створенні пейзажу; спонукати до розвитку образного мислення, фантазії, уяви та пошуку власного стилю.

Взаємозв'язок з тематикою аудиторної роботи. Дане самостійне завдання корисне студентам на етапі створення етюдів в різних кольорових гаммах. Аналіз картини та власна інтерпретація іншого стану доби, може «підштовхнути» до знайдених цікавих кольорових співвідношень у власній роботі.

№ 5 – «І день, і ніч...»

Завдання: переглянути картини імпресіоністів (К. Моне «Стоги», «Руанський собор», тощо) та надихнувшись, обрати один сюжет (вид з вікна) та спробувати передати різну ступінь освітленості пейзажу при різній погоді, в різний час дня, використовуючи різноманітну тональність своєї палітри. При виконанні етюду потрібно передати стан природи. Це «враження» варто зафіксувати використовуючи власну живописну мову, з особливою увагою прослідкувати та відобразити узагальнені плями світла та тіні.

Мета завдання № 5: навчити передавати настрої у пейзажі за допомогою кольору, закріпити знання про вплив світла на колір в пейзажному живописі; стилізувати та композиційно вдало розмістити у форматі; транслювати побачений пейзаж на власну художню мову; розкрити особистісний творчий потенціал студентів.

Взаємозв'язок з тематикою аудиторної роботи. Виконання даного самостійного завдання допоможе знайти цікаві кольорові співвідношення в залежності від стану природи та часу доби, які можна буде використовувати при створенні етюду на практичних заняттях.

Висновки. Подані завдання для самостійної роботи студентів допоможуть опанувати тему стилізації пейзажу. В процесі навчання композиції формуються

знання різноманітних прийомів, методів роботи над практичними завданнями з використанням особливостей національних традицій школи образотворчого мистецтва.

Література

1. Гребенюк Т.С. Основи композиції та рисунок: підруч. для учнів проф. – техн. навч. закл. / Т.С. Гребенюк. – Київ: Техніка, 1997. – 222 с.
2. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамати. Малюнок. Живопис аквареллю. Тематична композиція: для студ. художньо-граф. ф-тів вищ. навч. закл. / М.А. Кириченко, І.М. Кириченко. – Київ: Вища шк., 2002. – 190 с.
3. Пічкур М.О. Формування професійної культури майбутнього вчителя образотворчого мистецтва (на матеріалі композиції): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти / Микола Олександрович Пічкур; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Київ, 2000. – 20 с.
4. Щербина В.Г. Система композиційних вправ у змісті підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва: дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Щербина Володимир Григорович. – Київ, 2000. – 228 с.
5. Яремків М.М. Композиція: творчі основи зображення: навч. посіб. для вищ. навч. закл. 1 – 2 рівня акредитації / Михайло Миколайович Яремків. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 112 с.
6. Чистяков П.П. Письма, записные книжки, воспоминания, 1832 – 1919 / Павел Петрович Чистяков. – М.: Искусство, 1953 – 592 с.

References

1. Grebenyuk G.E. Basis of composition and drawing: under the arm. for students prof. – Tech. tutor shut up / G.E. Grebenyuk. – Kyiv: Technics, 1997. – 222 p.
2. Kirichenko M.A. Fundamentals of Fine Literature. Picture. Painting with watercolor. Thematic composition: for the studio. artistic graph. FTT higher. ped tutor shut up / M.A. Kirichenko, I.M. Kirichenko. – Kyiv: Higher School, 2002. – 190 p.
3. Pichkur M.O. Formation of professional culture of the future teacher of fine arts (on the material of composition): author's abstract. dis for obtaining sciences. Degree Candidate ped Sciences: 13.00.04 – Theory and Methods of Professional Education / Nikolai Alexandrovich Pichkur; Institute of Pedagogics and Psychology prof. Education of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. – Kyiv, 2000. – 20 p.
4. Shcherbina V.G. The system of compositional exercises in the content of the training of future teachers of fine arts: diss. ... can. ped Sciences: 13.00.04 / Shcherbina Volodymyr Grigorovich. – Kiev, 2000. – 228 pp.
5. Yarlafov M.M. Composition: creative fundamentals of the image: teach. manual for higher education. tutor shut up 1 – 2 levels of accreditation / Mikhaïl Nikolayevich Yaremkov. – Ternopil: Textbooks and manuals, 2005. – 112 p.
6. Chistyakov P.P. Letters, notebooks, memoirs, 1832–1919 / Pavel Petrovich Chistyakov. – M.: Art, 1953 – 592 pp.

Kriukova G.O.,

Honored Artist of Ukraine, Associate Professor of the Department of Fine Arts Kiev Boris Grinchenko University, Institute of Arts, a.kriukova@kubg.edu.ua

Mostovshchykova D.O.,

teacher of the Department of Fine Arts Kiev Boris Grinchenko University, Institute of Arts, d.mst@i.ua

Ukraine, Kyiv

RECOMMENDED TRAINING TASKS FOR THE DEVELOPMENT OF CREATIVE SKILLS IN THE PROCESS OF WORK ON THE STYLIZATION OF THE LANDSCAPE (EDUCATIONAL DISCIPLINE "COMPOSITION")

The author's educational tasks are presented, which will help students to develop spatial thinking and imagination in the process of stylizing the landscape. The given methodological recommendations, the purpose and tasks for each exercise, which, when executed qualitatively, will form professional skills for independent creative decision of tasks in artistic activity. In the process of teaching styling students develop skills of visual perception and the creation of subject-space compositions; the ability to perform from nature, in memory and in the imagination of compositional works; the ability to perform independent work in different genres of fine art, using the knowledge of expressive means of discipline "Composition".

Key words: composition, stylization, landscape, sketch, sketch, rhythm, tone, harmony, painting.

Editor-in-Chief	M.A. Zhurba
Deputy Editor-in-Chief:	I.O. Kuzmichenko E.B. Talishinski E.V. Starichenko
Mainhandling Editor	Yu.V. Kravchenko
Proofreader	E.V. Starichenko
Designer	T.H. Aldakimova
Makeup	E.V. Starichenko

Journal Editorial Staff Contact Information.

**Post Address: 92600 Ukraine, Svatove,
106 Zoriana Str. Sobornist
Journal «Virtus» Editorial Staff,
tel.: +38 (050) 227 30 03,
e-mail: virtustoday@gmail.com
website: <http://www.virtus.conference-ukraine.com.ua>**

**Center of Modern Pedagogy «Learning Without Borders»
Post Address: 7275, boul. Langelier, CP88022 Montreal, QC, H1S 3G9, CANADA
e-mail: info@pedagogiemoderne.com
website: <http://www.pedagogiemoderne.com>**

**Signed for printing 30.01.2019.
Format 60×84 1/8. Paper offset. Font Times.
Offset printing. Conventional printed sheet 36,2 Publisher's sheet-copy 36,2
Circulation 500 copies. Order 3031.**

**Printed PE Shpak V. B.
The certificate on the state registration B02 No. 924434 from 11.12.2006
Ternopil, Prosvity St. 6.
phone 8 097 99 38 299
E-mail: tooums@ukr.net**
